

**Dotazování vedoucích pracovníků sociálních odborů/oddělení obcí
s rozšířenou působností a správních obvodů hlavního města Prahy
v rámci projektu**

**ANALÝZA VÝZNAMU VSTUPNÍHO A DALŠÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ A
PRACOVNÍKŮ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH PRO ZAJIŠTĚNÍ
ODBORNÉHO VÝKONU SOCIÁLNÍ PRÁCE VE VEŘEJNÉ
SPRÁVĚ A V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**

Zadavatel projektu: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Realizátor výzkumu: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.

Vážená paní vedoucí, Vážený pane vedoucí,

Děkujeme Vám za ochotu vyplnit níže uvedený dotazník.

- **Většinu odpovědí na otázky stačí označit pouze kliknutím.**
- **Po zodpovězení všech otázek, které se Vám zobrazí na aktuální stránce dotazníku, klikněte v dolní části dotazníku na tlačítko „Další“.**
- **Po zodpovězení poslední otázky dotazníku, prosíme, zmáčkněte tlačítko „Dokončit“.**
- **Pokud se stane, že nebudete moci odpovědět na všechny otázky naráz, klikněte v dolní části dotazníku na tlačítko „Přerušit“.** Na emailovou adresu, kterou zadáte, Vám přijde odkaz na Váš dotazník, kde budou Vámi již dříve vyplněné otázky. Později tak můžete ve vyplňování pokračovat.
- **Pokud některé z položek dotazníku přehlédnete a zapomenete vyplnit, dotazník tuto položku označí červeně a v horní části dotazníku se objeví upozornění na nevyplněnou položku. Po jejím vyplnění lze plynule pokračovat dále.**
- **Pro zjednodušení textu je pojem „obecní úřad“ používán souhrnně pro obec s rozšířenou působností i správní obvody hl. m. Prahy. Děkujeme za pochopení.**

Z důvodu administrace tohoto dotazování (zejm. opakované oslovení respondentů, kteří po určité době neodpověděli, např. proto, že jim první i druhá žádost o vyplnění otázek „spadla“ do nevyžádané pošty apod.), prosíme, uveďte nejprve Vaši e-mailovou adresu. Tento údaj bude z důvodu zachování anonymity respondentů před analytickým zpracováním odpovědních formulářů od Vašich odpovědí odpojen.

Vepište, prosíme, Vaši e-mailovou adresu: *povinné pole pro vepsání e-mailu*

Poté, co v dolní části obrazovky zmáčkněte tlačítko „Další“, se Vám postupně zobrazí otázky dotazníku.

1. Nejprve bychom se Vás chtěli zeptat, zda jste v uplynulém roce hledali nového pracovníka na pozici sociální pracovník.

1. ano
2. ne

FILTR: Ti, co zvolili variantu 1, ODPOVÍDAJÍ na otázky č. 1A a B.

1A. Podařilo se Vám tuto pracovní pozici obsadit již v rámci prvního výběrového řízení?

1. ano
2. ne

1B. Nakolik naplňuje osoba, kterou jste na tuto pozici přijali, Vaše představy ohledně její kvalifikace?

1. zcela
2. částečně
3. vůbec
4. pozici se dosud nepodařilo obsadit

Bez ohledu na to, zda jste v nedávné době vypisovali výběrové řízení na pozici sociálního pracovníka, bychom se Vás nyní chtěli zeptat, **na Vaši představu o tom, jaké kvalifikační požadavky by měl sociální pracovník na Vašem úřadě naplňovat, aby byl schopen svou práci vykonávat kvalitně.**

2. Sociální pracovník na Vašem pracovišti by měl ideálně mít:

Možno vybrat pouze 1 variantu.

1. vyšší odborné vzdělání
2. vysokoškolské vzdělání – bakalářský stupeň
3. vysokoškolské vzdělání – magisterský stupeň
4. výše vzdělání není rozhodující

3. Zájemce o pozici sociálního pracovníka na Vašem oddělení/odboru by měl být ideálně absolventem oboru:

Možno vybrat pouze 1 variantu.

1. sociální práce
2. sociální práce a sociální pedagogika
3. sociální práce a sociální politika
4. sociální a humanitární práce
5. sociální pedagogika
6. sociální politika
7. sociální péče
8. sociální patologie
9. sociálně právní činnost
10. charitní a sociální činnost
11. speciální pedagogika
12. právo
13. neupřednostňujeme žádný z těchto oborů
14. jiné, prosím, vypište:

4. Jak hodnotíte připravenost čerstvých absolventů těchto oborů pro práci sociálního pracovníka obecního úřadu? *Možno vybrat více variant.*

1. S čerstvými absolventy nemám zkušenosti, vždy jsme přijímali pracovníky s praxí.
2. Bez ohledu na to, který z oborů uvedených v předchozí otázce pracovník absolvoval, jeho odborná připravenost pro praxi byla nedostatečná.
3. Bez ohledu na to, který z oborů uvedených v předchozí otázce pracovník absolvoval, jeho odborná připravenost pro praxi byla dostatečná.
4. Odborná úroveň pracovníků se podle naší zkušenosti lišila v závislosti na oboru, který absolvovali. Dobrou zkušenost máme s oborem/obory:
 - Obor 1: (zobrazí se rolovací lišta – možnosti 1 až 12 z otázky 3)
 - Obor 2: (zobrazí se rolovací lišta – možnosti 1 až 12 z otázky 3)
 Odborná úroveň pracovníků se lišila v závislosti na konkrétní škole, kterou absolvovali.
5. Odborná úroveň pracovníků se lišila v závislosti na stupni vzdělání, kterého dosáhli. Dobrou zkušenost máme s tímto stupněm vzdělání: (zobrazí se rolovací lišta – možnosti 1 až 3 z otázky 2)

5. Které z níže uvedených oblastí znalostí by podle Vašeho názoru měly být součástí odborné přípravy sociálních pracovníků ve školách, aby byli dobře připraveni pro sociální práci na obci? *Prosím, vyjádřete se ke každé oblasti znalostí.*

	OBECNÉ ZNALOSTI	1 Ano	2 Ne
1.	Základy filosofie		
2.	Etika		
3.	Základy sociologie		
4.	Základy psychologie		
5.	Teorie a metody sociální práce		
6.	Absolvování praxe v terénu během studia		
7.	Absolvování supervize během studia		
8.	Metody a techniky sociálního výzkumu		
9.	Základy práva		
10.	Sociální politika		
11.	Sociální patologie		
12.	Orientace v sociálních problémech vyplývajících z postavení menšin		
13.	Základní znalost lékařské terminologie, epidemiologie a hygieny, základy psychiatrie		
14t	Jiné, prosím, uveďte:		

	SPECIALIZOVANÉ ZNALOSTI	1 Ano	2 Ne
1.	Sociální práce s rodinou a dětmi		
2.	Sociální práce v oblasti zaměstnanosti		
3.	Sociální práce s delikventy		
4.	Sociální práce se starými občany		
5.	Demografie		
6.	Personalistika a řízení		
7.	Ekonomie sociální sféry		

8.	Psychoterapeutický výcvik		
9.	Sebezkušenostní seminář		
10.	Sociální práce s osobami s postižením		
11.	Sociální práce ve zdravotnictví		
12.	Sociální patologie		
13.	Sociální práce s menšinami, národnostmi, uprchlíky		
14.	Komunitní sociální práce		
15t	Jiné, prosím, uveďte:		

6. Které z níže uvedených kompetencí by podle Vašeho názoru měl mít sociální pracovník působící na obecním úřadě? Prosím, vyjádřete se ke každé kompetenci na škále 1 až 7, kde 1= velmi důležitá kompetence a 7 = zcela nedůležitá kompetence.

Umí naslouchat a vytvářet podmínky pro otevřenou komunikaci mezi jednotlivými klienty, skupinami a komunitami. Inicjuje spolupráci a motivuje pro změnu v zájmu klientů.

1 velmi důležitá kompetence	2	3	4	5	6	7 zcela nedůležitá kompetence
--------------------------------------	---	---	---	---	---	--

Ve spolupráci s klienty, jejich pečovateli a jinými odborníky získává přehled o jejich současných i potenciálních potřebách i zdrojích a společně plánuje postupy, reagující na zjištěnou nouzi a ohrožení. Dovede stanovit rizikové faktory a meze spolupráce.

1 velmi důležitá kompetence	2	3	4	5	6	7 zcela nedůležitá kompetence
--------------------------------------	---	---	---	---	---	--

Podporuje příležitosti k tomu, aby lidé mohli použít své vlastní síly a schopnosti. Pomáhá jim přebírat zodpovědnost, zabezpečovat svá práva a kontrolovat ohrožující chování.

1 velmi důležitá kompetence	2	3	4	5	6	7 zcela nedůležitá kompetence
--------------------------------------	---	---	---	---	---	--

Poskytuje nebo zajišťuje přiměřenou úroveň podpory, péče, ochrany a kontroly a zapojuje se do prevence. Podporuje spolupráci mezi jednotlivci, skupinami, komunitami a organizacemi.

1 velmi důležitá kompetence	2	3	4	5	6	7 zcela nedůležitá kompetence
--------------------------------------	---	---	---	---	---	--

Pracuje jako odpovědný člen organizace, přispívá k hodnocení a zlepšování její práce a účinnosti práce s klienty a efektivně využívá všech zdrojů. Spolupracuje s kolegy.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

velmi důležitá kompetence						zcela nedůležitá kompetence
---------------------------	--	--	--	--	--	-----------------------------

Je schopen konzultovat a řídit svůj odborný i osobní růst. Je schopen se kvalifikovaně rozhodovat, spolupracovat v síti, dosahovat vytčených pracovních cílů ve stanoveném čase a přispívat k pozitivním změnám ve svém oboru.

1 velmi důležitá kompetence	2	3	4	5	6	7 zcela nedůležitá kompetence
--------------------------------	---	---	---	---	---	----------------------------------

7. V předchozích otázkách jste popsal/a Vaši představu o žádoucím profesním profilu sociálního pracovníka obce. Vyberte, prosím, z níže uvedených výroků JEDEN, který nejlépe popisuje vztah mezi Vaší představou a formálně stanovenými odbornými požadavky na toto pracovní místo na Vašem úřadě.

Požadavky na odborný profesní profil sociálního pracovníka, které jsem uvedl/a v předchozích otázkách,...

1. ...jsou v podstatě totožné s písemně formulovanými požadavky na toto pracovní místo na našem úřadě.
2. ...jsou v souladu s písemně formulovanými požadavky na toto pracovní místo na našem úřadě, ale jsou podrobnější, než ty písemně formulované, které jsou obecnější.
3. ...se do určité míry liší od písemně formulovaných požadavků na toto pracovní místo na našem úřadě.
4. ...jsou zcela odlišné od písemně formulovaných požadavků na toto pracovní místo na našem úřadě.
5. Nejsem si jist/jista, co přesně je obsahem písemně formulovaných požadavků na toto pracovní místo na našem úřadě.
6. Na našem úřadě nemáme písemně formulované odborné požadavky na toto pracovní místo.

8. Nyní bychom se chtěli zeptat, z čeho (např. při výběrovém řízení) na Vašem obecním úřadě odvozujete kvalifikační požadavky na pracovní pozici sociální pracovník. Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.

	1 Rozhodně ano	2 Spíše ano	3 Spíše ne	4 Rozhodně ne
Z našich dosavadních zkušeností z praxe				
Z požadavků na tuto pozici stanovených legislativou				

	5 Tento písemný dokument	1 Rozhodně ano	2 Spíše ano	3 Spíše ne	4 Rozhodně ne

	na úřadě nemáme k dispozici				
Z písemně zpracované náplně práce sociálního pracovníka na obecním úřadě					
Na základě písemně zpracovaného popisu pracovního místa, který obsahuje zejm. požadované minimální vzdělání, odborné vzdělání, obecné znalosti a dovednosti atd.					
Z metodických materiálů, které máme na úřadě zpracovány					
Ze standardů kvality vypracovaných pro náš úřad					
Jiné, prosím, uveďte:					

9. Které z níže uvedených skutečností již nyní přispívají, nebo by výhledově podle Vašeho názoru mohly přispět, k udržení či rozvoji odborného výkonu sociální práce na Vašem úřadě? Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.

		1 Určitě ano	2 Spíše ano	3 Spíše ne	4 Určitě ne	5 Nevím
1.	Pravidelná supervize					
2.	Intervize na pracovišti					
3.	Metodické vedení krajského úřadu					
4.	Metodické vedení MPSV					
5.	Průběžné vzdělávání sociálních pracovníků formou stáží					
6.	Průběžné vzdělávání sociálních pracovníků formou kurzů akreditovaných MPSV					
7.	Průběžné vzdělávání sociálních pracovníků formou kurzů akreditovaných MV					
8.	Průběžné vzdělávání sociálních pracovníků formou školicích akcí					
9.	Průběžné vzdělávání sociálních pracovníků formou účasti na konferencích					
10.	Pravidelné (např. každoroční) vyhodnocování vzdělávacích potřeb sociálních pracovníků					
11.	Legislativní zakotvení povinnosti dalšího vzdělávání					
12.	Jiné, prosím, vypište:					

10. Nyní bychom se Vás chtěli zeptat, jakým způsobem je ve Vašem úřadě plánováno další vzdělávání sociálních pracovníků. Možno vybrat pouze 1 variantu.

1. Sociální pracovník si sám vybírá, jaké vzdělávací akce bude během roku absolvovat.
2. Vzdělávací akce vybírá sociálním pracovníků jejich nadřízený.

3. Část vzdělávacích akcí během roku si volí sociální pracovník a část mu určuje jeho nadřízený.
4. Jiné, prosím, uveďte:

11. Využíváte pro odborný rozvoj sociálních pracovníků Vašeho úřadu i individuální vzdělávací plány? *Prosím, vyberte odpověď, která nejvíce odpovídá situaci na Vašem pracovišti.*

1. Ne, vzdělávání plánujeme podle okamžitých potřeb pracovníka či organizace.
2. Ano, ale ne v písemné formě. Se sociálními pracovníky pravidelně (např. 1x ročně) diskutujeme o jejich plánech a potřebách ohledně dalšího vzdělávání, takže pracovníci i vedení vědí, jakým směrem by se mělo další vzdělávání sociálního pracovníka v daném období ubírat.
3. Ano, každý sociální pracovník má písemně zpracovaný individuální vzdělávací plán. Jeho využívání v praxi je ale velmi omezené, neboť o tom, jaké vzdělávací akce pracovník absolvuje, rozhodují více jiné skutečnosti (např. to, jaké kurzy jsou k dispozici; zda má organizace finanční zdroje na další vzdělávání apod.).
4. Ano, každý sociální pracovník má písemně zpracovaný individuální vzdělávací plán a v souladu s tímto plánem se snaží jak pracovník, tak organizace zajišťovat příslušné vzdělávací akce.
5. Jiné, prosím, uveďte:

12. Jak byste ohodnotil/a svůj postoj, coby vedoucího pracovníka, k dalšímu vzdělávání Vašich sociálních pracovníků? *Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.*

		1=rozhodně souhlasí	2= spíše souhlasí	3= spíše nesouhlasí	4= rozhodně nesouhlasí	5= nejsem vedoucí pracovník
1.	Rozhodování o dalším vzdělávání nechávám zcela na sociálním pracovníkovi					
2.	Vytvářím podmínky, proto aby se sociální pracovník mohl dále vzdělávat (např. vzdělávání v rámci pracovní doby)					
3.	Finanční zajištění dalšího vzdělávání není mojí odpovědností					
4.	Sleduji práci našich sociálních pracovníků a dle potřeby jim sám/sama doporučuji, jaké znalosti/dovednosti z oboru sociální práce by si měli doplnit					
5.	Sociální pracovníci by měli absolvovat další vzdělávání především ve svém pracovním volnu.					
6.	Snažím se aktivně hledat finanční zdroje pro hrazení dalšího vzdělávání					
7.	Další vzdělávání sociálních pracovníků nepovažuji za důležité					
8.	Sleduji aktuální trendy v sociální práci a vyhledávám pro naše pracovníky					

	možnosti (kurzy, stáže...), kde by se s nimi mohli seznámit					
9.	Sám/a se účastním vzdělávacích akcí v rámci dalšího vzdělávání v oboru sociální práce					

13. Stalo se někdy, že jste na základě dalšího vzdělávání, absolvovaného Vámi nebo Vašimi pracovníky, zavedli (nebo se snažili zavést) na Vašem úřadě v oblasti sociální práce nějakou inovaci?

Možno vybrat pouze 1 variantu.

1. Ano
2. Ne
3. Nepamatuji se

14. Narážíte při zajišťování dalšího vzdělávání pro své sociální pracovníky na některé z níže uvedených překážek? *Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.*

		1 Vůbec ne	2 Spíše ne	3 Spíše ano	4 Obvykle ano	5 Nedovedu posoudit
1.	Omezená tematická nabídka kurzů akreditovaných MPSV					
2.	Nízká kvalita akreditovaných kurzů					
3.	Nedostatek finančních prostředků k uhrazení kurzů pracovníkům					
4.	Legislativní vymezení pravidel dalšího vzdělávání sociálních pracovníků je příliš svazující (tj. neumožňuje, nebo pouze v malé míře, absolvovat určité typy vzdělávání, které považujeme za důležité).					
5.	Nezájem pracovníků o další vzdělávání					
6.	Jiné, prosím, vypište:					

15. Do jaké míry podle Vašeho názoru přispívají níže uvedené aspekty, pokud jsou v praxi uplatňovány, k odbornému výkonu sociální práce na obecních úřadech? *Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.*

		1 Určitě ano	2 Spíše ano	3 Spíše ne	4 Určitě ne	5 Nevím
1.	Sociální pracovník je schopen aplikovat abstraktní specializované znalosti v praxi					

2.	Sociální pracovník svou činnost vykonává zcela samostatně, zejm. ve smyslu odborné nezávislosti při plánování, stanovování, realizaci a vyhodnocování intervencí					
3.	Sociální pracovník požívá autority u klientů a dalších spolupracujících profesionálů					
4.	Sociální pracovník se řídí etickým kodexem sociálního pracovníka, který je respektován i ostatními povoláními					
5.	Sociální pracovník má dosaženou odbornou kvalifikaci přímo v oboru sociální práce					
6.	Sociální pracovník má zajištěny takové pracovní podmínky, které přispívají k naplňování předchozích pěti bodů					

16. Setkáváte se při zajišťování výkonu sociální práce na obci s nějakými překážkami, které se z různých důvodů nedaří odstranit? Prosím, vyjádřete se ke každé z níže uvedených položek.

		1 Velmi často	2 Často	3 Zřídka	4 Nikdy	5 Nedovedu posoudit
1.	Nedostatek kvalitních sociálních pracovníků na trhu práce					
2.	Pracovní přetížení stávajících sociálních pracovníků					
3.	Nevstřícný postoj samosprávy vůči rozvoji agendy sociální práce na OÚ					
4.	Nejistota výše dotace MSPV na sociální práci					
5.	V lokalitě chybí některé druhy sociálních služeb, resp. kapacita některých sociálních služeb v lokalitě je nedostatečná					
6.	Obtížná spolupráce s pracovníky ÚP ČR					
7.	Obtížná spolupráce se sociálními službami					
8.	Nízké povědomí veřejnosti o sociální práci					
9.	Obecné legislativní vymezení sociální práce na obci					
10.	Ke stanovisku sociálního pracovníka obce k danému případu odmítají další do případu zapojené subjekty (např. lékaři, pracovníci sociálních služeb, ÚP ČR, police apod.) přihlížet					
11.	Klienti nejsou ochotni spolupracovat na řešení své nepříznivé sociální situace					
12.	Chybějící nástroje pro řešení některých typů problémů klientů (např. extrémní zadluženost, rozvinutá závislost na návykových látkách apod.)					
13t	Jiné, prosím, vypište:					

17. A nyní, prosím, ještě uveďte, jaká je velikost SPRÁVNÍHO OBVODU obce s rozšířenou působností/správního obvodu hl. města Prahy, ve kterém působíte?

Zde bude možné označit pouze jednu variantu.

1. do 15 000 obyvatel včetně
2. 15 001 – 20 000 obyvatel
3. 20 001 – 25 000 obyvatel
4. 25 001 – 35 000 obyvatel
5. 35 001 – 45 000 obyvatel
6. 45 001 – 60 000 obyvatel
7. 60 001 – 85 000 obyvatel
8. 85 001 – 105 000 obyvatel
9. 105 001 a více obyvatel

18. Byla obec, ve které působíte, do roku 2002 (tj. do reformy územní veřejné správy) okresním městem?

1. Ano
2. Ne

19. Jaká je Vaše současná pracovní pozice?

Zde bude možné označit pouze jednu variantu.

1. Vedoucí odboru
2. Vedoucí oddělení
3. Vedoucí odboru a sociální pracovník/ pracovnice
4. Vedoucí oddělení a sociální pracovník/ pracovnice
5. Sociální pracovník/pracovnice
6. Jiné, prosím, vypište:

20. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zde bude možné označit pouze jednu variantu.

1. SŠ bez maturity
2. SŠ s maturitou
3. VOŠ
4. VŠ – bakalářský stupeň
5. VŠ – magisterský stupeň/ nebo titul Ing.
6. VŠ – doktorský stupeň

21. V jakém oboru jste dosáhl/a svého nejvyššího vzdělání? Prosím, označte pouze jeden obor. Pokud jste dosáhl/a Vaše nejvyšší vzdělání ve více oborech, prosím, označte ten obor, který považujete za nejvíce přínosný pro Vaši současnou pracovní náplň.

1. Sociální práce
2. Sociální pedagogika
3. Sociální politika
4. Sociální péče
5. Sociální patologie
6. Právo
7. Speciální pedagogika
8. Sociální a humanitární práce

9. Sociálně právní činnost
10. Charitní a sociální činnost
11. Veřejná správa
12. Jiné, prosím, vypište:

Po zodpovězení poslední otázky dotazníku, prosím, klikněte na tlačítko „Dokončit“.

Poté se na samostatné stránce objeví:

Děkujeme za vyplnění dotazníku.